

DX-tra nr 4

juni 2022

Informationsbulletin för Aros DX Club, Västerås som utkommer vid behov.
Utgivare: Lennart Weirell, sekreterare ADXC.

Så var det dags för den fjärde bulletinen för året. I denna bulletin: ESAs Radiomässa, Kanon & Kalkon, USAs delstater, När radion trollband, Bouvet Island och Summer Meet Radio.

KALENDERN

Inget inom överskådlig tid.

ESAs Radiomässa

Efter att ha varit inställd i två år p.g.a. Covid, så var radiomässan tillbaka, denna gång i en ny lokal i Vilstahallen. Drygt 700 besökare enligt arrangören och som vanligt var SDXF och DX-Köp på plats.

Magnus och Moritz vid SDXF:s och DX-Köps bord

- X -

Kanon & Kalkon

Turkiet har nu fått FN:s godkännande att byta sitt internationella namn Turkey till Türkiye, och SDXF:s Landlista och Landssummering för MEST har uppdaterats på förbundets hemsida. Det tycker säkert Erdogan är kanon, så att man inte förväxlas med en stridslysten fågel.

Visste du det här om USAs delstater?

I slutet av 1700-talet hade britterna delat upp sina nordamerikanska kolonier i 13 administrativa områden. Dessa skulle bli de första delstaterna i den nya nationen USA som snart skulle bildas. Sedan dess har ytterligare 37 delstater tillkommit. Kvällsstunden presenterar lite smått och gott som du kanske inte kände till.

- * Kalifornien har, om man bortser från Alaska, både USA:s högsta och lägsta punkt. Mount Whitney är 4 418 meter högt medan lägsta punkten i Death Valley är belägen 86 meter under havsytan. Den sistnämnda är också USA:s varmaste och en av de torraste platserna.
- * USA har ett enda kungligt palats och det ligger på Hawaii. Det var residens för kung David Kalakaua, som styrde Hawaii på slutet av 1800-talet innan ögruppen år 1900 blev amerikanskt territorium.
- * Många delstater i sydvästra USA har tidigare tillhört Spanien och Mexiko. Texas är en av dem. 1836 bröt sig Texas loss från Mexiko och var en självständig stat till år 1845, då det blev en amerikansk delstat. Under första världskriget försökte tyskarna få Texas att attackera USA för att åter bli självständigt. Något anfall skedde emellertid aldrig ...
- * Tennessee var den sista delstat som bröt sig loss från unionen under inbördeskriget. Den var emellertid också den första att bli återintagen efter krigsslutet.
- * Vermont står med den minsta delstatshuvudstaden. Montpelier har knappt 8 000 invånare, att jämföra med Arizonas huvudstad Phoenix som har 1,5 miljoner. De flesta delstatshuvudstäder är för övrigt långt ifrån den största i respektive stat.
- * Ohio välkomnades som den 17:e delstaten av president Thomas Jefferson 1803. Dessvärre glömdes en del av pappersexercisen bort, vilket upptäcktes 1953. Då fick president Dwight Eisenhower signera Ohios tillträde vilket retroaktivt daterades till 1803 trots att det skedde 150 år senare. Något att tänka på för den som slarvar med den administrativa biten.
- * Wyoming är den tionde största delstaten i USA. Ändå finns bara två rulltrappor här, bägge i banker i staden Casper. Kanske är förklaringen att Wyoming har en liten befolkning på en väldigt stor yta, och föredrar att bygga brett i stället för högt.
- * Lilla Delawere utropades den 7 december 1787 till den första delstaten sedan man varit snabbast med att ratificera USA:s konstitution. Den senaste och 50:e delstaten är Hawaii, som också är den enda som enbart består av öar. Första delstat att förklara sig oberoende från Storbritannien var annars New Hampshire.
- * Hawaii är USA:s regnigaste delstat. Den har över sju gånger så mycket nederbörd som Nevada, vilken är den torraste.
- * Staterna öster om Mississippi samt Kalifornien är de folkrikaste i USA. Kalifornien har med 40 miljoner flest invånare av alla delstater; att jämföra med Wyoming som har 585 000 och har den minsta befolkningen. Mest tätbefolkat är New Jersey.
- * Storbritannien, Frankrike och Spanien har alla ett stort kolonialt förflutet i USA. Alaska är dock unikt såtillvida att det en gång tillhört Ryssland. Delstaten köptes av USA 1867 för 7,2 miljoner dollar. 1912 blev Alaska ett så kallat territorium och 1959 så den 49:e delstaten. Det är USA:s till ytan största delstat, och har också den största andelen ursprungsbefolkning (15 procent).
- * Minnesota är känt som "svenskstaten" i USA, och är också den delstat med flest ättlingar till svenskamerikaner. Tio procent av delstatens befolkning kan spåra sina rötter till vårt land. På andra plats bland "svenskstaterna" kommer North Dakota och på tredje plats Nebraska.
- * Four corner states (fyra hörnstaterna) består av Arizona, Colorado, New Mexico och Utah. Det är det enda stället i USA där fyra delstater möts och platsen markeras av "Four corners monument".
- * Missouri och Tennessee har gräns mot flesta antal delstater, hela åtta stycken.
- * USA:s ursprungliga stater var 13 till antalet. Lika många tillkom, sedan området USA köpte av Frankrike 1803, delades upp i nya delstater. Köpet kallas "Louisiana Purchase" och kom sig av att Frankrike behövde finansiera Napoleons kostsamma krig i Europa.

- * Iowa är enda delstat vars namn börjar med två vokaler.
- * Sju av USA:s delstater har fått sina namn efter europeiska kungligheter. North och South Carolina är uppkallade efter den franske kungen Charles IX. Senare tiders brittiska nybyggare behöll sedan namnet för att hedra sin nyligen avrättade kung Charles I. Hans son hette för övrigt också Charles, och blev kung tolv år efter sin fars död. Sammanfattningsvis kan sägas att namnet är en hyllning till alla tre. Georgia har fått sitt namn efter den engelske kungen George II. Den mest betydelsefulla härskare som gett namn åt en delstat är Louis XIV, Frankrikes ”solkung” som regerade i hela 72 år. Louisiana har uppkallats efter honom. Maryland döptes efter den brittiska drottningen Henrietta Maria, som var gift med den senare avrättade Charles I. Virginia och West Virginia har också fått namn efter en drottning, Elizabeth I. Under sina 44 år som drottning gifte hon sig aldrig och fick därför smeknamnet ”Virgin Queen”. Om hon verkligen var oskuld låter vi vara osagt. Hur som helst anses Virginia vara delstaten där USA ”föddes” som nation.
- * West Virginia betraktas av amerikanerna på samma gång vara den nordligaste sydstaten och den sydligaste nordstaten. Delstaten kom till under inbördeskriget, då befolkningen i ett antal ”counties” valde att separera västra delen av Virginia och bilda en ny delstat.
- * Mississippi har störst andel afroamerikaner, följt av Louisiana och Georgia. Minst andel afroamerikaner har Montana, bara en halv procent av befolkningen.
- * Största andel latinamerikaner (hispanics) finns i New Mexico (halva befolkningen). Sedan följer Texas, Kalifornien, Arizona och Nevada. Samtliga dessa delstater tillhörde Mexiko fram till mitten av 1800-talet.
- * Den minsta delstaten är Rhode Island. Den var också den sista av de ursprungliga staterna och upptas i unionen.
- * Tennessee har fått sitt namn efter Cherokeeindianernas by Tanasi. Namnet betyder ”en plats att samlas på”.

/ Björn Schüberg, Kvällsstunden 8 2022 via MVE 62-18 /

- X -

När radion trollband

Birgitta Brobeck, DN 24.10.2021

Radion, en av våra viktigaste kulturinstitutioner, utgjorde och styrde världen mer förr än nu för tiden. Som tonåring kunde man på lördagskvällarna lämna gänget av ungdomar, som stod i vägkorsningen i en stor ring, för att rusa in till radion. Där satt familjen och lyssnade andäktigt till ”Karusellen” eller ”Snurran”. Lennart Hyland var stor idol och folk var verkligen roade av alla möjliga konstiga lekar och upptåg. Alla visste och pratade om etta. Radion hade en kanal och tv hade vi bara sett på bilder från Amerika.

I ”Tjugo frågor” var Astrid Lindgren bland de tävlande, mycket fyndig och hon skrattade så medryckande. Per-Martin Hamberg var den torrolige magistern.

På lördagseftermiddagen, lagom inför kvällens begivenheter, tuffade ”Sveriges bilradio” igång. Hur många styvstärkta underkjolar har inte blivit strukna till den musiken?

Man lärde sig hitta Radio Luxemburg och hörde Harry Belafonte för första gången. Radioteatern hade fasta tider som man längtade till och ”Mannen i svart” bjöd på spökhistorier sent på kvällarna.

Själva radioapparaten hade en viss utstrålning. Det gröna ögat tände långsamt på den lysande glaspanelen, där alla radiostationers namn stod. Ljudet kom och vidgade världen utanför. Ett tidigt minne är flygolyckan då kungens far omkom. Man tittade undrande upp på de vuxna som stod allvarliga runt radion och lyssnade.

Varje lördag var det barnteater klockan 16:40. Efter stor ansträngning lyckades jag lära mig tolka klockslagen, som stod angivna i programtidningen Röster i Radio. Farbror Ranunculoides, Pelle Svanslös och allehanda sagovärldar öppnades. På torsdagar var det ”Barnens brevlåda” med farbror Sven. Sven Jerring var också rösten

bakom anropet ”Sveriges Radio, Stockholm-Motala”.

En kattvän och hans barndoms trälåderadio var stor nog att ovanpå rymma en sovande katt. Ett mått på en riktig bra radio, att kunna sprida värme även till katten. När de vuxna en gång hört det kanske första önskeprogrammet för musik i radion, varde upprörda över att någon önskat ”Aftonklockorna” med Harry Brandelius. ”Sam-

me bit som Erland sjonger för kora”, sa min far upprört.

Det var grannen, som när han mjölkade, lutade huvudet mot kosidan och lät sången flöda ikapp med mjölken. I det närbelägna kapellet var det samtidigt kvällsringning, också en handdriven. Det var nästan lika bra som radio i stämmingsmättad hörselupplevelse.

/ MVE 62-8 /

- X -

The Radio Scene World's Most Isolated Island: Bouvet in the South Atlantic

Modern geographers inform us that the world's most isolated island is the barren, frozen and windswept island called Bouvet, in the South Atlantic Ocean. This small uninhabited island is located somewhere between South America, South Africa, and Antarctica, more than a thousand miles distant from each continent. Bouvet Island is a very rugged island, perhaps almost circular or perhaps almost square in shape, and its total area is a sparse 19 square miles, 93% of which is permanently covered with ice and snow. This island has never been inhabited, and it is the top of an extinct largely underwater volcano. The center of the island is simply a quiescent ice-filled caldera. Even though covered by heavy glaciers, the ground temperature on the island just one foot deep is a surprising 77 degrees Fahrenheit.

Over the past 300 years, Bouvet Island has undergone several name changes. When discovered by the French explorer Jean-Baptiste Charles Bouvet de Lozier in 1739, its location was charted incorrectly on the map, and it was named as Cape Bouvet rather than Bouvet Island. The island was not rediscovered until two thirds of a century later by the British whaler Captain James Lindsay in 1808. He discovered that the so-called cape was just the edge of a small island; and shall we say with a touch of unique modesty, Captain Lindsay renamed the island in honor of himself, Lindsay Island. The first claim to a landing on the island was made in 1822 by an American sailor, Captain Benjamin Morrell, who again with typical modesty, added that difficult possibility to a long list of other impossibly grandiose lifetime accomplishments that he accorded to himself. Historians suggest that he may have sighted the island, though it is unlikely that set foot on it.

Some 3 years later again (1825), George Norris found the island once more, and he claimed it for the British crown and gave it the name Liverpool Island. He also stated that another island lay nearby, Thompson Island, but this second island proved to be a phantom island.

A Norwegian expedition landed on the island in 1927, they claimed it for Norway, and they reverted the name of the island back to its original title, Bouvet Island, which it still carries to this day. The United Kingdom renounced all claims to Bouvet Island in 1930, due to unresolved questions about the authenticity of previous exploratory findings about the island. A second Norwegian expedition went to Bouvet Island during the following year (1928) with the intent of establishing a weather radio station. However, they were unable to find a suitable location on the island for a small community of technical personnel and the project was abandoned. The permanent ice cover, together with the steep rubbly cliffs, almost completely surrounding the island, made landing difficult, and thus establishing a permanent settlement was declared almost impossible.

Nearly thirty years later (1955), a ship from South Africa, the Transvaal, was sent out, again to find a suitable location on the island for a radio operated weather station. Once more, officialdom declared that the plan was almost a total impossibility. Another two years later again, 1957, an American ship, the Westwind, scouted the island for the same purpose (to establishing a radio operated weather station) and they also came to the same conclusion, that this was a geographic impossibility. Then in 1964 South Africa sent out two ships on another expedition to

the island for the same purpose. These ships were the Royal Navy Antarctic Vessel, HMS Protector, together with a South African supply vessel, and again they came to the same conclusion regarding an automatically operated radio weather station. It was impossible! Now while ashore at the rubbly difficult location, the technical personnel discovered a half-submerged lifeboat, a mystery that remained unanswered for several years. However, subsequent research discovered that a Russian whaling ship the Slava 9 had called at Bouvet Island eight years earlier. A group of sailors from the Russian venture went ashore in a lifeboat but they got caught on the island by bad weather. Two days later they were airlifted out by helicopter, and they abandoned the lifeboat in the shallow waters of the island.

The Norwegian government sent out an official survey expedition during the summer of 1977, and during the following year (1978) a permanent automatically operated weather station was indeed successfully installed. This radio operated facility was installed near the northwest corner of Bouvet Island, though it is no longer operational. Amateur Radio Operations at Bouvet Island During the 1977 expedition, the Norwegian radio personnel operated a temporary amateur radio station on the island under the callsign 3Y5X. This was the first amateur radio operation on Bouvet Island. Twelve years later a second successful DX-pedition to the island was on the air under the same callsign 3Y5X for a period of 16 days, running at the end of December and into the New Year (1990). The operators at 3Y5X succeeded in logging 50 000 QSO contacts with other amateur radio stations around the world. The third amateur radio DX-pedition took place in the winter of the year 2007 under the callsign 3Y0E. This event was a scientific event, together with approved amateur radio personnel who joined the expedition. Subsequent DX-pedition attempts have thus far been unsuccessful. Three years ago (2018) a fourth attempt was made under the callsign 3Y0Z, but the specially chartered expeditionary ship developed engine

trouble while lying at anchor offshore, and it had to return to South Africa without fulfilling the planned visit onto the island itself.

In March of the following year (2019), another attempt was made with the same ship though with a new amateur callsign 3Y0I. However, they encountered a massive cyclonic storm with 35-foot waves, thus a landing was impossible, and the ship again returned to South Africa, unfulfilled. A fourth DX-pedition to Bouvet Island was planned for December last year (2020), though this project was postponed due to the virus pandemic. However, the Norwegian Polar Institute is no longer supporting any DX-peditions to the island as they understand that their weather station may have been swept into the ocean by adverse weather patterns. We might also add that there have been two additional privately operated DX-peditions to Bouvet Island. In December 2000, the American Dr. Charles Brady N4BQW joined an official Norwegian expedition to the island, without any prior publicity. When he suddenly went on the air under the callsign 3Y0C, he was instantly swamped with massive pileups. During his three months stay at the island, he logged 17 000 QSOs. Then during the following year (2001), world traveler Dominik Grzyb with the callsign 3Z9DX also landed successfully on the island. According to the listings, Bouvet Island in the South Atlantic is amateur radio's second most wanted callsign QSO; highest on the list is North Korea.

/ Adrian Peterson, IN, script for AWR Wavescan August 1, 2021 via WOR /

Enligt Wikipedia:

Bouvet Island is a Norwegian uninhabited protected nature reserve. As a subantarctic volcano island, it is situated in the South Atlantic Ocean, at the southern end of the Mid-Atlantic Ridge, making it the world's most remote island. It is not part of the southern region covered by the Antarctic Treaty System.

Det är tillåtet att bidra till DX-tra!

Västerås Summer Meet Radio

Torsdag, fredag och lördag

Radion 93,7 Mhz

Det kommer att sändas radio från torsdag-lördag under hela bilträffen. Ratta in 93,7 MHz på radion för skön musik och roliga reportage eller lyssna i webbradion på fmiv.nu.

Ni kommer även ha möjlighet att ringa in och önska låtar och dela med er av era erfarenheter och upplevelser från bilträffen på tel. 021-41 01 90.

Finns det någon som kan och skulle vilja vara DJ för en timme och vet vad det handlar om, så kan ni höra av er till Jesper Lange på tel. 073-751 69 59.

Ha en trevlig sommar!